

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

BK
21.03.2017 W2

LOL.410.002.08.2017
P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2016 r.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	Waldemar Żarnoch, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/28/2017 z dnia 10 lutego 2017 r. Adam Rączkiewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/31/2017 z dnia 14 lutego 2017 r. <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 1-2)</p>
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta w Elku, ul. Marsz. J. Piłsudskiego 4, 19-300 4 Elk (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Andrukiewicz, Prezydent Miasta Elku.

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena planowania i wykorzystania w 2016 r. przez Miasto Elk (dalej: „Miasto”) wybranych dotacji celowych z budżetu państwa. Badaniem objęto planowanie i wykorzystanie dotacji na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, tj. na:

- 1) Sprawy obywatelskie¹, wynikające z ustawy: z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego², z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych³ oraz ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności⁴;
- 2) Świadczenia wychowawcze⁵ w ramach Programu Rodzina 500+, określone w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci⁶;
- 3) Świadczenia z funduszu alimentacyjnego⁷ określone w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁸.

Zakresem kontroli objęto m.in.:

- terminowość otrzymywania wnioskowanych środków dotacji na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,
- wykonanie wydatków na ww. zadania oraz uzyskane efekty w wyniku realizacji tych wydatków,
- działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych,
- prawidłowość sporządzania i terminowość przekazywania: sprawozdań Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz miesięcznych meldunków z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

¹ Dział 750 (Administracja publiczna), rozdział 75011 (Urzędy wojewódzkie)

² Dz. U. z 2016 r. poz. 2064.

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 391, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 722, ze zm.

⁵ Dział 852 (Pomoc społeczna), rozdział 85211 (Świadczenia wychowawcze).

⁶ Dz. U. poz. 195, ze zm.

⁷ Dział 852 (Pomoc społeczna), rozdział 85212 (Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego).

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 489.

Wykonanie w 2016 r. dotacji z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej wyniosło ogółem 50.080,2 tys. zł, w tym m.in.: 669,9 tys. zł⁹ na realizację zadań z zakresu spraw obywatelskich sprawy obywatelskie, 27.869,6 tys. zł na świadczenia wychowawcze oraz 18.872,8 tys. zł¹⁰ na świadczenia rodzinne i alimentacyjne, z czego 4.028,2 tys. zł stanowiły wydatki z funduszu alimentacyjnego.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena i jej uzasadnienie

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹¹ planowanie oraz wykorzystanie przez Miasto dotacji celowych z budżetu państwa na realizację wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Dotacje na realizację tych zadań ujęto w budżecie Miasta w wielkościach określonych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (dalej: „Wojewoda”), a zmiany ich kwot ujmowano na bieżąco w planie finansowym. Otrzymane z budżetu państwa środki dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczone. Urząd rzetelnie prowadził postępowania związane z przyznawaniem prawa do korzystania z świadczeń wychowawczych i z funduszu alimentacyjnego oraz dokonywał ich wypłat beneficjentom. Podejmowano również, bez zbędnej zwłoki, działania wobec dłużników alimentacyjnych, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Terminowo przekazano do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (dalej „W-MUW”) kwartalne sprawozdania z realizacji zadania dotyczącego świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz miesięcznych meldunków z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego. W Urzędzie analizowano również efekty osiągnięte w ramach ww. zadań i podejmowano działania usprawniające ich realizację. Terminowo i rzetelnie sporządzono roczne sprawozdania budżetowe Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego ustawami.

IV. Wyniki kontroli

1. Planowanie przez Miasto Elk dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Opis stanu faktycznego

1.1. Urząd tworząc projekt budżetu na 2016 r., dokonał szacunków wielkości środków finansowych niezbędnych do realizacji w 2016 r. zadań zleconych z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kwoty te były oszacowane na podstawie liczby i wielkości poszczególnych rodzajów świadczeń oraz kosztów ich obsługi. Projekt budżetu na 2016 r. został przekazany do Wydziału Polityki Społecznej W-MUW dnia 19 czerwca 2015 r. W projekcie tym zaplanowano kwotę 17.651,9 tys. zł, w tym 4.407,2 tys. zł na świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W dniu 27 października 2015 r., tj. w terminie wynikającym z art. 143 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹² (dalej: „ufp”) Urząd otrzymał z W-MUW informację o wstępnych kwotach dochodów budżetowych

⁹ Kwota dotyczy działań: 16.1.1.2 – Finansowanie, nadzór i kontrola realizacji zadań z zakresu administracji rządowej (dowody osobiste, ewidencja ludności, rejestracja zdarzeń stany cywilnego) i 16.1.4.6 – Finansowanie nadzór i kontrola realizacji zadań z zakresu administracji rządowej związanych z obsługą obywateli i z wydawaniem zezwoleń (obsługa działalności gospodarczej)

¹⁰ Kwota obejmująca zarówno świadczenia rodzinne jak i świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

¹¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: ocenę pozytywną oraz negatywną, a w przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria dla tych ocen, stosuje się ocenę opisową.

¹² Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm.

i dotacji celowych z budżetu państwa na 2016 r. Podano w niej m.in., że łączna kwota dotacji na zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniesie 16.764,3 tys. zł, a na zadania z zakresu spraw obywatelskich – 571,3 tys. zł.¹³ Wysokość dotacji z zakresu spraw obywatelskich wynikała z podziału na poszczególne gminy kwoty przeznaczonej na realizację tych zadań zleconych (ewidencji ludności, dowodów osobistych, rejestracji stanu cywilnego) dokonanej w W-MUW z zastosowaniem wytycznych Ministerstwa Finansów, tj. iloczynu liczby zarejestrowanych przez gminy spraw z tego zakresu, jednostkowego czasu realizacji poszczególnych zadań oraz jednolitej stawki roboczogodziny, która na 2016 r. wynosiła 24,16 zł. Po otrzymaniu ww. pisma Wojewody, Rada Miasta Elku w dniu 22 grudnia 2015 r. uchwaliła budżet Miasta na 2016 r. przyjmując w nim kwotę 571,9 tys. zł na sprawy obywatelskie i 16.764,3 tys. zł na świadczenia rodzinne oraz z funduszu alimentacyjnego.

W-MUW pismami z dnia 18 oraz 22 lutego 2016 r. poinformował Urząd o zaplanowanych środkach na realizację świadczenia wychowawczego w ramach Programu Rodzina 500 plus w łącznej kwocie 24.827,5 tys. zł dla Miasta Elku, w tym 50,0 tys. zł na wdrożenie tego świadczenia (inwestycje). Podano w nich m.in., że podział środków na gminy zostanie dokonany zgodnie z propozycją przekazaną przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W dniu 30 marca 2016 r. Urząd otrzymał z W-MUW informację o decyzji Wojewody ustalającej kwoty dochodów budżetowych i dotacji celowych z budżetu państwa na 2016 r., ujętych w budżecie Wojewody.¹⁴ Podano w niej, że łączna kwota dotacji na zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie uległa zmianie i wynosi 16.764,3 tys. zł, natomiast z zakresu spraw obywatelskich zmniejszyła się o 1,0 tys. zł do kwoty 570,3 tys. zł. Informacja ta przekazana została Urzędowi w terminie nieprzekraczającym 21 dni po uchwaleniu budżetu, tj. zgodnie z art. 148 ust. 1 ufp.

Na podstawie informacji z W-MUW, dotyczących zmian wysokości wydatków na świadczenia wychowawcze oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zadania z zakresu spraw obywatelskich, dokonano 12 zmian ujętego w budżecie Miasta na 2016 r. planu dotacji celowych. Wg stanu na 31 grudnia 2016 r. dochody z dotacji na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wyniosły ogółem 47.793,4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 3-191, 264-266, 371-373)

1.2. W okresie objętym kontrolą sprawy z zakresu pomocy społecznej prowadzone były przez Wydział Świadczeń Urzędu, do zadań którego należało m.in. przyznawanie i wypłacanie świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych. Zadania z zakresu spraw obywatelskich realizowane były w Urzędzie przez Urząd Stanu Cywilnego oraz Referat Spraw Obywatelskich.

(dowód: akta kontroli str. 192-199)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej planowania dotacji z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Realizacja dotowanych zadań

Opis stanu
faktycznego

2.1. Miasto otrzymywało środki finansowe z W-MUW sukcesywnie, zgodnie z upływem roku (w zakresie spraw obywatelskich) i w kwotach nie mniejszych niż

¹³ Kwota z uwzględnieniem dwóch działań spraw obywatelskich, tj.: 16.1.1.2 i 16.1.4.6. W piśmie zastrzeżono również, że informacja o ostatecznych kwotach dochodów oraz dotacji celowych na 2016 r. przekazana zostanie w terminie późniejszym, tj. po uchwaleniu przez Sejm ustawy budżetowej na 2016 r.

¹⁴ Decyzja FK 27/2016 z dnia 23 marca 2016 r., po uchwaleniu ustawy budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r., Dz. U. poz. 278.

zapotrzebowane (na wydatki alimentacyjne oraz świadczenia wychowawcze). Dokonana w toku kontroli NIK analiza dokumentacji księgowej wykazała, że środki finansowe z budżetu państwa były przekazywane w terminach umożliwiających realizację zadań. I tak:

- Zadania zlecone z zakresu spraw obywatelskich – Dotacja na wydatki z zakresu ewidencji ludności przekazywana była na rachunek bankowy i księgowana na koncie dochody budżetowe Urzędu (konto 901) w miesięcznych ratach od 46,8 tys. zł (styczeń-marzec) do 115,2 tys. zł (październik) po zwiększeniu dotacji do kwoty 667,0 tys. zł (na działanie 16.1.1.2). Łącznie na rachunek bankowy Urzędu przekazano ww. kwotę (tj. 667,0 tys. zł) oraz jednorazowo kwotę 9,5 tys. zł (na działanie 16.1.4.6).
- Zadania zlecone z zakresu świadczeń alimentacyjnych oraz świadczeń wychowawczych – Wydział Świadczeń Urzędu składał zapotrzebowanie na dotacje na świadczenia rodzinne i alimentacyjne oraz świadczenia wychowawcze bezpośrednio do W-MUW w miesięcznych meldunkach, w których określano wysokość wydatkowanych środków oraz potrzeb na dany miesiąc, a także szacunkowe kwoty niezbędne do realizacji zadań do końca roku. Szacowanie potrzeb (na poszczególne miesiące) wykazywane w tych meldunkach określano na podstawie m.in. wyliczenia ilości wniosków oraz ilości przekazanych do zatwierdzenia decyzji, a także kwot wydatkowanych środków w poprzednich miesiącach. Kwoty zapotrzebowań w 2016 r. wyniosły od 1.100,0 tys. zł do 1.748,9 tys. zł w zakresie wydatków na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz od 1.500,0 tys. zł do 5.000,0 tys. zł w zakresie świadczeń wychowawczych. Dotacje na realizację tych zadań przekazywane były na rachunek budżetu Miasta i księgowane na koncie dochody budżetowe Urzędu (konto 901) w miesięcznych ratach (w dwóch – pięciu transzach). I tak:
  - w przypadku świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego transze te wyniosły od 1.365,3 tys. zł do 2.077,1 tys. zł. Łącznie na rachunek bankowy Urzędu przekazano 19.062,9 tys. zł,
  - w przypadku świadczeń wychowawczych były to kwoty od 1.590,9 tys. zł do 5.113,7 tys. zł. Ogółem na rachunek bankowy Urzędu przekazano 28.003,4 tys. zł¹⁵.

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki otrzymywania przez Urząd znacznych kwot dotacji na realizację ww. zadań w ostatnim kwartale 2016 r. W trakcie roku budżetowego nie wystąpiły również przypadki blokowania wydatków przez Wojewodę lub dochodzenia należnych dotacji w postępowaniu sądowym w odniesieniu do objętych niniejszą kontrolą dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 200-311)

2.2. Otrzymane dotacje na realizację wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone w terminie. W 2016 r. w wyniku realizacji wydatków z tych dotacji uzyskano następujące efekty:

- W przypadku zadań z zakresu spraw obywatelskich na realizację których wydatkowano 660,4 tys. zł¹⁶ (8,7% więcej niż w 2015 r.) dotyczyły one m.in.:
  - sporządzenia 2.492 aktów stanu cywilnego (o 0,2% więcej niż w 2015 r.),
  - wydania 167 decyzji w sprawach meldunkowych (o 3,6% więcej),

¹⁵ Z wyłączeniem kwoty 50,0 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycje w ramach wdrożenia świadczenia 500 plus.

¹⁶ Kwota dotacji po zwrocie 6,6 tys. zł.

- dokonania 3.897 zameldowań, wymeldowań, zgłoszeń wyjazdu na pobyt stały i czasowy oraz zgłoszeń powrotu z pobytu czasowego (o 1,1% więcej),
- wydania 7.563 dowodów osobistych (o 6,1% więcej).
- W przypadku świadczeń alimentacyjnych wypłacono ogółem 10.542 świadczeń (o 3,5% mniej niż w 2015 r.) na kwotę 3.923,6 tys. zł (o 2,2% mniej). Świadczenia z tego tytułu pobierało 508 rodzin (o 4,7% mniej). Liczba osób uprawnionych do tych świadczeń wyniosła 814 (o 7,2% mniej). Na koniec 2016 r. należności funduszu alimentacyjnego wraz odsetkami wyniosły łącznie 35.341,1 tys. zł¹⁷ i były wyższe w stosunku do stanu na koniec 2015 r. o 4.351,5 tys. zł (o 14%). W 2016 r. od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano 656,5 tys. zł (tj. o 42,3 tys. zł więcej niż w 2015 r.). Wyegzekwowana kwota stanowiła 16,7% łącznej wysokości świadczeń wypłaconych w 2016 r. z funduszu (w 2015 r. wyegzekwowano 614,2 tys. zł, co stanowiło 15,3% wypłaconych świadczeń).

W 2016 r. Urząd podjął m.in. następujące działania:

- przekazał komornikowi sądowemu 24 informacje mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego,
- zobowiązał 76 dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy, jako bezrobotnych albo poszukujących pracy,
- poinformował, w 79 przypadkach, powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- wszczął 187 postępowań dotyczących uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- wydał 211 decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- złożył 231 wniosków o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego,¹⁸
- skierował 37 wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Koszty bieżącej obsługi tych świadczeń wyniosły 104,5 tys. zł, w tym 72,5 tys. zł stanowiły wynagrodzenia pracowników wraz z kosztami pochodnymi.

- W przypadku świadczeń wychowawczych w ramach Programu Rodzina 500 plus, Urząd wykorzystał dotację w łącznej wysokości 27.869,6 tys. zł (99,5% planu), z czego 27.361,4 tys. zł (98,2%) stanowiły wypłacone świadczenia (ogółem 54.888 świadczeń wypłaconych 4.278 rodzinom), a 508,2 tys. zł (1,8%) koszty ich obsługi.

(dowód: akta kontroli str. 312-335, 371-373)

2.3. Środki finansowe na wydatki związane z realizacją spraw obywatelskich były wydatkowane w kwocie zgodnej z przyznaną dotacją. W ramach rozliczenia tej dotacji w dniu 17 stycznia 2017 r. W-MUW poinformował, że zaplanowana i przekazana Miastu Elk dotacja była wyższa niż wynikało to z liczby faktycznie zrealizowanych przez Urząd spraw (o kwotę 6,6 tys. zł). W związku z powyższym Urząd dokonał zwrotu tych środków na rachunek W-MUW.

Środki finansowe na świadczenia wychowawcze oraz świadczenia rodzinne i alimentacyjne zostały wydatkowane odpowiednio w: 99,5% i 99%. Niezrealizowane kwoty dotacji, tj. 133.859,84 zł na świadczenia wychowawcze oraz 190.041,34 zł,

¹⁷ W tym odsetki – 9.275,9 tys. zł.

¹⁸ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny, 2016 r. poz. 1137, ze zm.

w tym 125.462,03 zł na świadczenia rodzinne i 64.579,31 zł na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zostały przekazane na rachunek W-MUW.

Niewykorzystane ww. środki dotacji zostały zwrócone w terminie wynikającym z art. 168 ust. 6 ufp (do 31 stycznia roku następnego). Przyczynami ich niewykorzystania były: konieczność zabezpieczenia środków finansowych na świadczenia wychowawcze w przypadku wydania przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie decyzji przyznających prawo do tych świadczeń (w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego) oraz mniejsza liczba osób uprawnionych do korzystania z pomocy w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Badanie spraw dotyczących wydania i realizacji 10 decyzji w sprawach meldunkowych, 30 decyzji o przyznaniu świadczenia wychowawczego oraz 15 decyzji o przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego wykazało, że Urząd prawidłowo wykonywał objęte dotacjami zadania w zakresie realizacji spraw obywatelskich, Programu Rodzina 500 plus oraz obsługi funduszu alimentacyjnego, a środki tych dotacji wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem. Wszystkie świadczenia wynikające z ww. decyzji wypłacano bowiem w kwotach wskazanych w tych decyzjach i bez zbędnej zwłoki.

(dowód: akta kontroli str. 5-12, 312-315, 322-323, 336-495)

2.4. Kwoty dotacji na realizację wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej Urząd wykazał w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej we właściwych kwotach, tj. na zadania z zakresu:

- spraw obywatelskich podano 677,1 tys. zł (plan po zmianach) i 670,5 tys. zł (wykonanie)¹⁹,
- świadczeń wychowawczych odpowiednio 28.003,4 tys. zł (plan po zmianach) oraz 27.869,6 tys. zł (wykonanie),
- świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych wykazano 19.062,9 tys. zł (plan po zmianach) i 18.872.8 tys. zł (wykonanie).

Kwoty te były zgodne z ujętymi w dokumentacji księgowej Urzędu, a sprawozdanie przekazano do W-MUW w wymaganym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 200-309, 334-338, 496-504)

2.5. W 2016 r. w Urzędzie prowadzone były analizy wydatkowanych środków oraz efektów rzeczowych osiągniętych w wyniku realizacji zadań finansowanych dotacjami z budżetu państwa. I tak w zakresie:

- spraw obywatelskich sporządzono rozliczenie dotacji za 2016 r., w którym zawarto w szczególności liczbę faktycznie zrealizowanych spraw dotyczących m.in. sporządzania aktów stanu cywilnego, ewidencji zameldowania oraz wymeldowania, wydawania decyzji w sprawach meldunkowych, a także udostępniania danych z rejestru mieszkańców i wydawania dowodów osobistych.
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego sporządzono kwartalne sprawozdania i analizy realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zawierające m.in. dane dotyczące liczby i wysokości udzielanych świadczeń oraz kwot zwróconych przez dłużników alimentacyjnych, a także działań podejmowanych przez Urząd wobec nich.
- świadczeń wychowawczych sporządzano informację o złożonych wnioskach o ustalenie prawa do świadczeń oraz wydanych decyzjach w tych sprawach,

¹⁹ Kwoty z uwzględnieniem spraw związanych z przygotowaniem obronnym – 0,6 tys. zł

a także zawierającą analizę należnych i wypłaconych świadczeń, poniesionych na ten cel wydatków z budżetu państwa oraz liczbę rodzin z ustalonym prawem do tych świadczeń.

W lutym i lipcu 2016 r. przeprowadzono także dwie analizy dotyczące: potrzeby zwiększenia stanowisk pracy w Wydziale Świadczeń Urzędu, a następnie określenia skuteczności dotychczas podjętych działań organizacyjnych i kadrowych w tym wydziale (w oparciu o dotychczasowe doświadczenia). W ich wyniku okresowo, od kwietnia 2016 r. zwiększona została liczba pracowników tego wydziału przyjmujących wnioski o świadczenia wychowawcze, rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego (utworzono osiem stanowisk obsługi), wydłużono także czas ich pracy oraz zwiększono ilość etatów pomocy administracyjnych (dwa etaty), a także na dwa stanowiska pracy przeniesiono pracowników z innych komórek organizacyjnych Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 317-320, 505-561)

2.6. W 2016 r. do Urzędu wpłynęły 4.844 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w ramach Programu Rodzina 500 plus. Spośród nich pozytywnie rozpatrzono 4.507 wniosków, negatywnie – 184 wnioski (3,8%)²⁰, a postępowania dotyczące 99 wniosków (2%) umorzono.²¹

Badanie próby 30 postępowań o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, zakończonych wydaniem decyzji o jego przyznaniu wykazało, że wszystkie te postępowania przeprowadzono zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze²², tj. m.in.:

- wszystkie wnioski spełniały wymogi formalne i zostały rzetelnie zweryfikowane przez Urząd w zakresie przedstawionych w nich danych o członkach rodzin, a także danych o dochodach. Wykorzystano przy tym zarówno dane z rejestru PESEL, Centralnej Bazy Beneficjentów, jak i systemów informatycznych Ministerstwa Finansów i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych²³,
- Urząd prawidłowo ustalał przeciętny miesięczny dochód na członka rodziny i okresy, na które przyznawał świadczenia,
- wszystkie decyzje wydano terminowo²⁴ i niezwłocznie doręczono świadczeniobiorcom.²⁵

(dowód: akta kontroli str. 374, 376-451)

2.7. W 2016 r. do Urzędu wpłynęły 754 wnioski o udzielenie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, tj. o 70 mniej (o 8,5%) niż w 2015 r. Pięćdziesiąt spośród tych wniosków (6,6%) rozpatrzono negatywnie (o 2 więcej niż w 2015 r.) ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego.

Analiza 15 spraw o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, złożonych w 2016 r. i zakończonych wydaniem decyzji pozytywnej, stwierdzono, że:

- wszystkie wnioski spełniały wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku,

²⁰ Przyczynami negatywnego rozpatrzenia były: przekroczenie kryterium dochodowego rodziny (179 spraw), ukończenie przez dzieci objęte wnioskami 18 lat (2 sprawy), zamieszkiwanie dzieci z innym rodzicem niż składający wniosek (3 sprawy).

²¹ Przyczynami umorzenia postępowań były: złożenie podwójnych wniosków (69 spraw) oraz rezygnacja wnioskodawców ze świadczenia (30 spraw).

²² Dz. U. poz. 214.

²³ Dotyczyło to danych: o dochodach z systemu informatycznego Ministerstwa Finansów oraz o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne z systemu informatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

²⁴ Tj. zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci - w terminach nie przekraczających 3 miesięcy.

²⁵ W terminach od jednego do 17 dni po wydaniu decyzji

zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego²⁶,

- Urząd rzetelnie weryfikował dane o dochodach i składkach na ubezpieczenie zdrowotne wykorzystując systemy informatyczne Ministerstwa Finansów i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i ustalał wysokość przeciętnego dochodu miesięcznego na członka rodziny wnioskodawcy, a także prawidłowo określał wysokość świadczeń i okresy, na które je przyznawał,
- wszystkie 15 decyzji doręczono niezwłocznie świadczeniobiorcom, tj. od jednego do 12 dni od wystawienia decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 375, 452-488)

2.8. Badanie próby spraw dotyczących pięciu losowo dobranych dłużników wykazało, że we wszystkich przypadkach Urząd bez zbędnej zwłoki podejmował działania przewidziane przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, tj. m.in.:

- przeprowadzono z dłużnikami wywiady o których mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy i pobierano od nich oświadczenia majątkowe (art. 4 ust. 2 i art. 5a ust. 1);
- przekazywano komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego (art. 5 ust. 1),
- w uzasadnionych przypadkach wszczynano postępowania dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od świadczeń alimentacyjnych (art. 5 ust. 3), a po uprawomocnieniu się decyzji w tym zakresie składano wnioski o ściganie za przestępstwo z art. 209 §1 ustawy Kodeks karny (art. 5 ust. 3b pkt 1),
- w przypadkach, gdy dłużnik alimentacyjny nie mógł wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, zobowiązywano go do zarejestrowania się jako bezrobotny (art. 5 ust. 2 pkt 1) oraz informowano właściwy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika (art. 5 ust. 2 pkt 2);
- we wszystkich przypadkach Urząd złożył komornikom sądowym wnioski o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej do z tytułu alimentów (art. 27 ust. 3a).

(dowód: akta kontroli str. 489-491)

2.9. Analiza 10 decyzji administracyjnych (wszystkie w sprawach meldunkowych) wykazało m.in., że:

- przed ich wydaniem Urząd pobrał opłatę skarbową w wysokości określonej w załączniku do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej²⁷,
- w każdym przypadku zawiadomiono stronę o wyznaczeniu nowego terminu zakończenia postępowania, stosownie do art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego²⁸ (dalej: „Kpa”) i podjęto czynności dowodowe w tym okresie,
- zawierały one elementy określone w art. 107 Kpa, tj. m.in. oznaczenie organu administracji publicznej i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie oraz pouczenie o trybie odwołania.

(dowód: akta kontroli str. 350-369)

²⁶ Dz. U. poz. 2229.

²⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 783 ze zm.

²⁸ Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wykorzystania dotacji z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji przez Miasto dotacji z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK²⁹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Olsztyn, dnia 17 marca 2017 r.

Kontroler
Waldemar Żarnoch
starszy inspektor kontroli państwowej

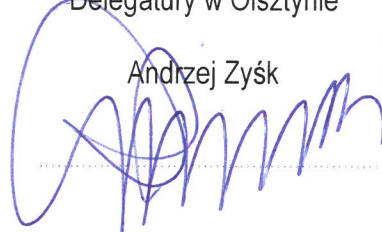

Kontroler
Adam Rączkiewicz
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Najwyższej Izby Kontroli
Delegatury w Olsztynie

Andrzej Zyśk

²⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.